

A Kúria végzése

Az ügy száma: Kpk.IV.39.029/2025/3.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Sperka Kálmán előadó bíró, Dr. Sugár Tamás bíró, Dr. Hajdu Edit bíró, Dr. Tanczos Rita bíró

A felperes: felperes (cím1)

Az alperes: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (cím2)

Az alperes képviselője: Dr. Halásziné dr. Sós Gabriella Mónika (cím3)

A per tárgya: kijelölés iránti kérelem (ösztöndíjas szerződés)

A felterjesztő bíróság neve és az ügy száma: Miskolci Törvényszék, 104.K.700.167/2025/4.

Rendelkező rész

A Kúria eljáró bíróságul az Egri Törvényszéket jelöli ki és utasítja az eljárás lefolytatására.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes mint Ösztöndíjas és az alperes mint Támogató a Klebelsberg Képzési Ösztöndíjról szóló 52/2013. (II. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) alapján KLIK/07/2034-2/2016. számon ösztöndíjas szerződést kötöttek 2016. december 15-én. A felperes vállalta, hogy osztatlan tanárképzésben végzettséget és szakképzettséget szerez, és az oklevél megszerzését követően végzettségének, szakképzettségének megfelelő foglalkoztatásra irányuló főállású közalkalmazotti jogviszonyt létesít az alperes által megjelölt köznevelési intézményi kör egy intézményével és a jogviszonyt legalább az ösztöndíj folyósítási idejének megfelelő időtartamban fenntartja. Az ösztöndíjas szerződés felsorolta a szerződés megszűnésének azon eseteit, amelyeknél a felperest visszafizetési kötelezettség terhelte.

[2] A felperes az egyéb1 történelem és állampolgári ismeretek, valamint erkölcstan és etika szakos középiskolai tanár végzettséget szerzett 2020. július 6. napján. Az alperes álláspontja szerint a felperes nem tett eleget a végzésre vonatkozó bejelentési kötelezettségének, illetve az általa felajánlott állásokat nem fogadta el, ezért a KK607/02980-1/2021. iktatószámú levelével az ösztöndíjas szerződést felmondta és a folyósított ösztöndíj visszafizetésére kötelezte felperest.

[3] A felperes az ösztöndíjat nem fizette vissza, ezért az alperes kezdeményezte annak adók módjára történő végrehajtását. A NAV Heves Vármegyei Igazgatóság Végrehajtási Osztályán 2982135615 ügyszámon végrehajtási eljárás van folyamatban a felperes ellen.

[4] A felperes 2024. február 6. napján helyezkedett el az egyéb2nél középiskolai tanárként.

[5] A felperes végrehajtás megszüntetése iránt keresetlevelet terjesztett elő, amelyet az Egri Járásbíróság 10.P.20.621/2024/3. szám alatt hiánypótlási felhívás kibocsátása nélkül visszautasított.

[6] A felperes ezt követően ismételten keresetet nyújtott be az alperessel szemben és kérte, hogy a bíróság az alperest az ösztöndíjas szerződés megszegésével okozott kár megtérítésére kötelezze, és ezt követően a végrehajtást szüntesse meg. Álláspontja szerint az alperes az ösztöndíjas szerződést megszegte, mert a képzettségének és a szerződésben foglalt feltételeknek nem megfelelő állások betöltésére hívta fel a felperest. Az alperes az ösztöndíjas szerződést felmondta és megállapította a felperes visszafizetési kötelezettségét, amely adók módjára végrehajtandó köztartozásnak minősül.

[7] Az Egri Járásbíróság a 2024. szeptember 9. napján kelt 10.P.20.930/2024/3. sorszámu végzésével a felperes keresetlevelét a végrehajtás megszüntetése tárgyában előterjesztett részében visszautasította, egyebekben pedig megállapította hatásköre hiányát és a keresetlevelet áttette a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Egri Törvényszékre, mint munkaügyi ügyben eljáró bíróságra.

[8] A járásbíróság a felperes keresetét részben azért utasította vissza, mert az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Avt.) hatálya alá tartozó, adók módjára behajtandó köztartozás miatt folyik a felperessel szemben adóvégrehajtási eljárás, melynek megszüntetésére az Avtv. és nem a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) szabályait kell alkalmazni. A keresetlevelet az ösztöndíjas szerződés megszegésére vonatkozó részében pedig azért utasította vissza, mert álláspontja szerint a per munkaügyi igény érvényesítésével kapcsolatos munkaügyi per a Pp. 508. § (1) és (2) bekezdései alapján. A felperes által hivatkozott szerződésszegés teljes egészében a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) hatálya alá tartozó ösztöndíjas szerződéssel kapcsolatos, így a perre a Pp. 508. § (1) bekezdés b) pontja alapján a munkaügyi bíróságnak van hatásköre. A keresetlevelet áttette a Pp. 513. § (2) bekezdése alapján hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Egri Törvényszékre mint munkaügyi ügyben eljáró bíróságra.

[9] A felperes fellebbezése folytán eljáró Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2025. február 11. napján kelt 2.Pkf.50.009/2025/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta, a keresetlevél részbeni visszautasítást mellőzte, egyebekben az eljárást megszüntette és elrendelte a keresetlevél áttételét a Miskolci Törvényszék Közigazgatási Kollégiumához.

[10] Végzését azzal indokolta, hogy a felperes kereseti kérelme érdemi részében kizárólag annak megállapítása iránt terjesztett elő kereseti kérelmet, hogy az alperes az ösztöndíjas szerződést megszegte és jogalap nélküli gazdagodás, illetve kártérítés címén a tőle adóvégrehajtás keretében jogalap nélkül levont 556.011 forintban kérte az alperes marasztalását.

[11] A felperes előterjesztett az adóhatóság előtt folyó végrehajtási eljárás felfüggesztése iránti kérelmet is. Ebben a körben a felperes arra is hivatkozott, hogy elfogadta azt a jogi tanácsot, hogy végrehajtási eljárás megszüntetése iránti peres eljárás kezdeményezése helyett az alperes szerződésszegésének megállapítását és az ebből eredő kárát, illetve az alperes jogalap nélküli gazdagodást követeli. A másodfokú bíróság szerint a végrehajtás

megszüntetése tárgyában előterjesztett keresetlevél visszautasításának - erre irányuló kereseti kérelem hiányában - nem volt helye, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzést megváltoztatva a visszautasítást mellőzte.

[12] Álláspontja szerint az ösztöndíjas szerződés megszegésével kapcsolatos jogvita nem tekinthető a Pp. 508. §-ában meghatározott munkaügyi pernek, mert a felek közötti jogvita nem foglalkoztatási jogviszonyból eredt. A felperes által érvényesített jog alapjául szolgáló tényelőadásából egyértelműen megállapítható, hogy a felperes az alperes támogatás visszafizetésére kötelező cselekményét támadja. A felperes szerint az ösztöndíjas szerződés rendelkezéseit betartotta, így az alperes jogalap nélkül követelte vissza a támogatást.

[13] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a Korm. rendelet 4. § (1) bekezdésének 1) pontja és (2) bekezdése az alperest közigazgatási cselekmény megvalósítására vonatkozó hatáskörrel ruházta fel, ezért az alperes a Kp. 4. § (7) bekezdés 1. pont e) alpontja hatálya alá tartozó szervnek minősül a tevékenységének jellege folytán. Az alperes egyedi döntésben megállapíthatta a felperes visszafizetési kötelezettségét, így mint behajtást kérő megkereséssel élhetett az adóhatóság felé az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő támogatás behajtása iránt. A perbeli igényérvényesítés a Kp. 4. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási jogvita, ezért az eljárást a Pp. 240. § (1) bekezdés e) pontja alapján megszüntette és elrendelte a keresetlevél áttételét a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező közigazgatási bírósághoz a Pp. 174. § (1) bekezdése alapján.

A kijelölés iránti kérelem

[14] A Miskolci Törvényszék a 104.K.700.167/2025/4. számú végzésével megállapította hatásköre hiányát és kérte az eljáró bíróság kijelölését a Kp. 15. § (2) bekezdése alapján.

[15] A Miskolci Törvényszék hivatkozott a Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés 1) pontjára, a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 102. § (3) - (3a) bekezdéseire és rögzítette, hogy a peres felek között fennálló jogviszony nem közszolgálati jogviszony. Foglalkoztatási jogviszony az ösztöndíjas szerződés megkötésének időpontjában nem állt fenn a felek között, a megállapodás kizárólag azt tartalmazta, hogy a felperes köteles a jövőben pedagógus munkakörben elhelyezkedni.

[16] A közigazgatási bíróság megállapította azt is, hogy az ösztöndíjas szerződés nem minősül közigazgatási szerződésnek a Kp. 4. § (7) bekezdés 2. pontja alapján. A perbeli esetben az egyik szerződő fél természetes személy és az ösztöndíjas megállapodást sem törvény sem pedig kormányrendelet nem minősíti közigazgatási szerződésnek.

[17] A Miskolci Törvényszék nem értett egyet az Egri Törvényszék azon értelmezésével, hogy a felperes a támogatás visszafizetésére kötelező alperesi cselekményt támadta. A Korm. rendelet az ösztöndíj folyósítását egyértelműen egy szerződéses jogviszony létesítéséhez köti, amely a felek között létrejött magánjogi jogviszony. A Korm. rendelet 12/C. § bekezdése akként rendelkezik, hogy a Központ fizetési felszólítást küld a volt ösztöndíjasnak a fizetési kötelezettség teljesítése érdekében. A fizetési felszólítás eredménytelensége esetén a Központ az Nftv. 102. § (3a) bekezdése alapján megkeresi az állami adó- és vámhatóságot a tartozás behajtása érdekében. A fenti rendelkezésből is egyértelműen megállapítható, hogy az alperes nem egyedi, jogorvoslattal támadható döntést hoz a visszafizetésre kötelezésről, hanem azt a magánjogi igények érvényesítése körében is használatos fizetési felszólítással, majd végrehajtás útján érvényesítheti. Egyedi közigazgatási döntés nélkül pedig a felperes igényére speciális rendelkezés hiányában a szerződésen kívüli károkozás szabályai az irányadók, hiszen nem merült fel arra vonatkozóan a perben adat, hogy alperes bármilyen egyedi döntésével szembeni igényérvényesítés lenne a keresetlevélben megjelölt jogsérelem.

[18] A Miskolci Törvényszék szerint az ösztöndíjas szerződés megszegésének megállapítása és jogalap nélküli gazdagodás, illetve kártérítés címén a felperestől

adóvégrehajtás keretében levont 556.011 forint megfizetésére kötelezés elbírálása, illetve egyedi közigazgatási döntés nélkül a végrehajtás felfüggesztése tárgyában történő döntés nem tartozik a törvényszék, mint közigazgatási ügyben eljáró bíróság hatáskörébe. A törvényszék ezért megállapította hatáskörének hiányát és a Kp. 15. § (4) bekezdése alapján az iratokat felterjesztette a Kúria részére az eljáró bíróság kijelölése végett.

A döntés indokolása

[19] A Kp. 15. § (4) bekezdése alapján ha hatásköri összeütközés a közigazgatási ügyben eljáró bíróság és más bíróság között merül fel, a kijelölés tárgyában a Kúria öttagú tanácsban dönt. A Kúria elsőként azt vizsgálta, hogy a felperes keresete vonatkozásában a közigazgatási bíróságnak van-e hatásköre eljárni.

[20] A Kp. 4. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott, az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező (3) bekezdés szerinti cselekményének, vagy a cselekmény elmulasztásának (a továbbiakban együtt: közigazgatási tevékenység) jogszerűsége. Ez alapján a közigazgatási tevékenységnek három (konjunktív) fogalmi eleme azonosítható. Az első az, hogy a tevékenységet közigazgatási szerv végzi, a második fogalmi elem a tevékenység közigazgatási jog általi szabályozottsága, a harmadik fogalmi elem pedig, hogy a közigazgatási tevékenység joghatást vált ki, azaz a közigazgatási tevékenység az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányul vagy azt eredményezi (Kkk.IV.39.259/2022/3., Kpk.39.506/2022/3., Kpk.IV.39.104/2023/3., Kpk.IV.39.011/2024/3., Kpk. IV. 39.002/2025/3.)

[21] A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ alperes az oktatásért felelős miniszter irányítása alá tartozó, központi hivatalként működő központi költségvetési szerv [61/2016. (XII. 29.) EMMI utasítás]. A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2) bekezdés g) pontja alapján központi államigazgatási szerv a központi hivatal. A Központ közigazgatási szervnek minősül a Kp. 4. § (7) bekezdés 1. pont a) alpontja alapján.

[22] A közigazgatási tevékenység további fogalmi elemei – közigazgatási jog általi szabályozottság, joghatás kiváltása – azonban nem teljesülnek. A Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése szerint az ösztöndíjjal kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket az ösztöndíjas és a Központ által kötött szerződés határozza meg. A Korm. rendelet meghatározza, hogy mikor kell az ösztöndíjasnak a részére kifizetett ösztöndíj teljes összegét visszafizetni illetve, hogy mikor nem terheli visszafizetésre vonatkozó kötelezettség [Korm. rendelet 12/A. § (1)-(3) bekezdések]. A Korm. rendelet 12/C. §-a előírja, hogy a Központ fizetési felszólítást küld a volt ösztöndíjasnak a fizetési kötelezettség teljesítése érdekében. A fizetési felszólítás eredménytelensége esetén az alperes az Nftv. 102. § (3a) bekezdése alapján megkeresi az állami adó- és vámhatóságot a tartozás behajtása érdekében.

[23] Az alperes a felperes szerződésszegése miatt kereste meg az adó-és vámhatóságot a kifizetett ösztöndíj behajtása érdekében. A felperes a Ptk. szabályaira alapítottnan vitatta, nem szerződésszerűen teljesített volna, így jogalap nélküli gazdagodás, illetve kártérítés címén követelte vissza a behajtott összeget. Azzal, hogy az alperes fizetési felszólítást küldött, majd a kifizetett ösztöndíj behajtása miatt az adóhatóságot megkereste szerződésből fakadó kötelezettségét teljesítette és nem közigazgatási cselekményt végzett. A fizetési felszólítás egy egyoldalú jognyilatkozat, amely joghatás kiváltására kizárólag a szerződő fél vonatkozásában alkalmas. Egyedi közigazgatási döntés hiányában a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelem elbírálása sem tartozik a közigazgatási bíróság hatáskörébe [Avt. 15. § (3) bekezdés].

[24] A fentebb kifejtettekből következően a felek közötti jogvita nem közigazgatási jogvita, ezért a Kúria az elsődleges hatásköri kérdést elbírálvá akként foglalt állást, hogy a felperes keresete (jogalap nélküli gazdagodás, kártérítés és járulékai) elbírálására a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságnak nincs hatásköre.

[25] A magánjogi jogviszonyt érintő másodlagos hatásköri és az esetleges illetékességi kérdések vizsgálata, illetve a jogviszony konkrét minősítése a Pp. alapulvétele mellett a magánjogi ügyekben eljáró bíróság hatáskörébe tartozik, ezért a Kúria a Kp. 15. § (4) bekezdésére figyelemmel a két törvényszék közötti hatásköri összeütközést feloldva eljáró bíróságnak az Egri Törvényszéket jelölte ki.

Záró rész

[26] A kijelölés tárgyában a Kúria a Kp. 15. § (5) bekezdésére alapítottnak a felek meghallgatása nélkül határozott.

[27] Miután a hatásköri összeütközés közigazgatási ügyekben eljáró bíróság és más bíróság között merült fel, így a kijelölés tárgyában a Kúria a Kp. 15. § (4) bekezdésének megfelelően öttagú tanácsban járt el.

[28] A végzés elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. április 1.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke,

Dr. Sperka Kálmán s.k. előadó bíró,

Dr. Sugár Tamás s.k. bíró,

Dr. Hajdu Edit s.k. bíró,

Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő